

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

22 грудня 2020 р.

Київ

№ 801-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою та недопустимою чинною державною допомогою відповідно до Закону

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, надісланого Департаментом житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради (далі – Надавач) та Управлінням комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради за реєстраційним номером у базі даних 28663 (вх. № 139-ПДД від 26.02.2020), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 22.06.2020 № 05/177-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/52-20-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи про державну допомогу № 500-26.15/52-20-ДД та подання з попередніми висновками у справі від 04.12.2020 № 500-26.15/52-20-ДД/571-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Листом за реєстраційним номером у базі даних 28663 (вх. № 139-ПДД від 26.02.2020) відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) Департаментом житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради та Управлінням комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Листом Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) від 11.03.2020 № 500-29/05-3447 Повідомлення було залишено без руху й надано тридцятиденний строк для надання додаткової інформації.
- (3) Листом від 20.03.2020 № 701 (вх. № 8-01/4044 від 30.03.2020) надійшло клопотання від Департаменту житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради про перенесення строку подання додаткової інформації до Повідомлення.
- (4) Листом Комітету від 15.04.2020 № 500-29/05-5600 було продовжено строк надання додаткової інформації до Повідомлення до 01.05.2020.

- (5) Листом від 22.04.2020 № 842 (вх. № 1423-ПДД/4 від 22.04.2020) (далі – Лист 1) Департаментом житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону було надано запитувану інформацію. Повідомлення прийнято до розгляду 22.06.2020.
- (6) Комітетом листом від 25.06.2020 № 500-29/05-9099 було надіслано Департаменту житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради розпорядження державного уповноваженого Комітету від 22.06.2020 № 05/177-р про початок розгляду справи № 500-26.15/52-20-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.
- (7) На офіційному вебпорталі Комітету опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу. Жодних заперечень та зауважень не надійшло.
- (8) Комітетом листом від 15.07.2020 № 500-29/05-9892 було надіслано запит на надання інформації до Головного управління статистики у Київській області.
- (9) Листом від 22.07.2020 № 03.4-08/2171-20 (вх. № 7-05/9816 від 30.07.2020) Головне управління статистики у Київській області надало запитувану інформацію. (далі – Лист 2).
- (10) Комітетом листом від 31.08.2020 № 500-29/05-11870 було надіслано Департаменту житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради запит на надання додаткової інформації.
- (11) Листом від 14.09.2020 № 1526 (вх. № 5-01/15813 від 02.12.2020) (далі – Лист 3) Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради надіслав запитувану інформацію.
- (12) Листом від 20.11.2020 № 1907 (вх. № 5-01/15872 від 02.12.2020) (далі – Лист 4) Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради надіслав додаткову інформацію.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧІВ ПІДТРИМКИ

2.1. Надавачі підтримки

- (13) Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради (09100, Київська обл., м. Біла Церква, вул. А. Шептицького, 2, ідентифікаційний код юридичної особи 03346696) та Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради (09100, Київська обл., м. Біла Церква, вул. А. Шептицького, 2, ідентифікаційний код юридичної особи 20577351) (далі разом – Надавачі).

2.2. Отримувач підтримки

- (14) Комунальне підприємство Білоцерківської міської ради «Спецкомбінат з надання ритуальних послуг» (далі – Підприємство, Отримувач, КП БМР «Спецкомбінат») (09100, Україна, Київська обл., м. Біла Церква, вул. Росьова, буд. 7, ідентифікаційний код юридичної особи 03346609).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (15) Метою надходжень у вигляді безповоротної фінансової допомоги є відновлення й утримання комунального майна, закріпленого за КП БМР «Спецкомбінат» на праві господарського управління, та поповнення власних обігових коштів.
- (16) Ціллю державної підтримки є розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру, а саме забезпечення стабільності роботи КП БМР «Спецкомбінат» відповідно до свого функціонального призначення.
- (17) Вторинною ціллю надання державної підтримки є створення належних умов для надання населенню якісних і безпечних ритуальних послуг та беззбиткової діяльності підприємства.

2.4. Очікуваний результат

- (18) Завдяки фінансовій підтримці буде здійснено капітальний ремонт адміністративної будівлі та оновлено автопарк Підприємства.

2.5. Форма підтримки

- (19) Капітальні та поточні трансферти.

2.6. Підстава для надання підтримки

- (20) Рішення Білоцерківської міської ради № 774-32-VII від 25.05.2017 «Про затвердження Програми фінансової підтримки комунальних підприємств та здійснення внесків до статутних фондів (поповнення Статутного фонду) комунальних підприємств Білоцерківської міської ради на 2017 рік та прогноз на 2018 - 2021 рр.» (далі - Програма).
- (21) Рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради № 853 від 10.12.2019 «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста», яке було прийнято на виконання Програми.
- (22) Рішення Білоцерківської міської ради від 20.12.2012 № 838-34-VI «Про визначення комунального підприємства Білоцерківської міської ради «Спецкомбінат з надання ритуальних послуг» балансоутримувачем кладовищ».

2.7. Обсяг підтримки

- (23) Загальний обсяг – 5 400 000 грн, з яких:

2020 рік – 3 900 000 грн;
2021 рік – 1 500 000 грн.

2.8. Тривалість підтримки

- (24) З 01.01.2020 по 31.12.2021.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРОГРАМИ

- (25) Відповідно до Повідомлення розроблення Програми обумовлено необхідністю забезпечення стабільної роботи комунальних підприємств міста відповідно до їх функціональних призначень, надійності та безпеки експлуатації будівель, споруд та інженерних мереж шляхом фінансової підтримки господарських суб'єктів, які перебувають у комунальній власності міста Біла Церква.
- (26) Відповідно до статті 9 Закону України «Про поховання та похоронну справу» ритуальні служби – спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.
- (27) Згідно з Порядком утримання кладовищ та функціонування місць поховання в місті Біла Церква, затвердженим рішенням Білоцерківської міської ради від 24.03.2016 № 110-08-VII, функціонування ритуальної служби міста Біла Церква забезпечує ритуальна служба – спеціалізоване КП БМР «Спецкомбінат», що створене Білоцерківською міською радою в порядку, встановленому Законом, та діє на підставі Статуту підприємства, затвердженого рішенням Білоцерківської міської ради від 26.12.2019 № 4806-87-VII. Надання ритуальних послуг згідно з мінімальним переліком послуг із демонтажу, монтажу намогильних споруд, облаштування могил покладено на міську ритуальну службу КП БМР «Спецкомбінат» та суб'єктів господарювання, незалежно від форм власності, які виявили бажання працювати на цьому ринку послуг та уклали договори про надання ритуальних послуг з КП БМР «Спецкомбінат» згідно із чинним законодавством.
- (28) Міські кладовища є комунальною власністю й перебувають у господарському віданні КП БМР «Спецкомбінат».
- (29) Основним завданням КП БМР «Спецкомбінат» є здійснення поховання померлих і надання передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг.
- (30) Відповідно до пункту 1.5 Статуту Підприємства, затвердженого рішенням Білоцерківської міської ради від 26.12.2019 № 4806-87-VII, КП БМР «Спецкомбінат» за своєю організаційно-правовою формою є комунальним унітарним підприємством, заснованим на комунальній власності територіальної громади міста Біла Церва й підпорядкованим, підконтрольним та підзвітним Білоцерківській міській раді Київської області.
- (31) Рішенням виконавчого комітету Білоцерківської міської ради Київської області від 10.12.2019 № 853 було затверджено висновок комісії зі здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста, в якому було схвалено клопотання КП БМР «Спецкомбінат» щодо фінансування у 2020 році в межах передбачених видатків, а саме поповнення статутного капіталу у 2020 році в сумі 3 900 000 грн, на:
- капітальний ремонт покрівлі адміністративного будинку – 1 500 000 грн;
  - на придбання мікроавтобуса – 1 400 000 грн;

- на придбання спецтехніки (трактора з відвалом для прибирання снігу) – 1 000 000 грн.

За інформацією Надавача, на 2021 рік буде складено таке ж клопотання щодо фінансування КП БМР «Спецкомбінат» у розмірі 1 500 000 грн на утеплення стін будівлі та ремонт приміщень.

- (32) У Повідомленні Надавачі зазначають, що автотранспортні засоби Підприємства експлуатуються понад 30 років і в зв'язку із зносом та аварійним станом потребують оновлення. Також із розширенням територій міських кладовищ для здійснення якісного утримання та благоустрою територій підприємство потребує розширення автопарку, а саме придбання спецтехніки (трактора з відвалом для прибирання снігу). Адміністративно-виробничий будинок за адресою: м. Біла Церква, вул. Росьова, 7 перебуває в експлуатації з 1980 року, тобто 40 років не здійснювався капітальний ремонт, що призвело до зношення покрівлі та тріщин у стінах будівлі. Поточні ремонти (заміна вікон, дверей) Підприємство проводило за власні кошти. Така ситуація ставить під загрозу життя та безпеку працівників комбінату, замовників послуг і призведе до знищення основних засобів, а також не дасть можливості Підприємству в майбутньому безперебійно виконувати свої функції. Обігових коштів, отриманих КП БМР «Спецкомбінат» від своєї діяльності, вистачає лише на здійснення своєї поточної діяльності. У зв'язку зі специфікою галузі, а саме залежністю наданих послуг від кількості поховань, на придбання автотранспортних засобів та проведення капітального ремонту будівлі у КП БМР «Спецкомбінат» коштів немає. Тому Підприємство потребує виділення коштів із місцевого бюджету.
- (33) Як зазначається в Листі 1, конкурсний відбір під час вибору Отримувача державної підтримки не проводився, оскільки КП БМР «Спецкомбінат» є ритуальною службою міста. Рішенням Білоцерківської міської ради від 20.12.2012 № 838-34-VI «Про визначення комунального підприємства Білоцерківської міської ради «Спецкомбінат з надання ритуальних послуг» балансоутримувачем кладовищ» Отримувача визначено балансоутримувачем семи кладовищ міста. Міські кладовища є комунальною власністю і перебувають у господарському відданні КП БМР «Спецкомбінат». Від інших підприємств листів та звернень не надходило.
- (34) Кошти місцевого бюджету будуть використані виключно на реалізацію Програми.
- (35) За інформацією Надавача, закупівля автобуса та трактора, на які виділятиметься державна підтримка, буде здійснюватися відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням системи закупівлі «ProZorro».
- (36) Ремонтні роботи будуть виконуватися із залученням підрядних організацій, які визначатимуться відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням системи закупівлі «ProZorro».
- (37) За інформацією Надавача, Отримувач не отримує доходу від технічного нагляду за виконання робіт як служба замовника.
- (38) Послуги, які надає Отримувач на платній основі, у відсотковому співвідношенні із загальним обсягом діяльності Отримувача становлять 88 %. За інформацією Надавача, обігових коштів, отриманих КП БМР «Спецкомбінат» від своєї діяльності, вистачає лише на здійснення поточної діяльності, а саме на:

- виплату заробітної плати;
- сплату частини податків;
- розрахунки за енергоносії;
- розрахунки за матеріали та послуги;
- поточні ремонти автотранспортних засобів.

(39)У Листі 1 Надавач повідомив, що автобус, закупівля якого здійснюватиметься за рахунок коштів державної підтримки, Отримувач буде використовувати під час здійснення платної діяльності.

(40)У Листі 3 Надавач зазначив, що КП БМР «Спецкомбінат» із залученням автобуса, закупівля якого планується за рахунок місцевих ресурсів, буде здійснювати такі послуги:

1. Перелік послуг, які буде надавати Отримувач **на платній основі** для кінцевих споживачів:
  - надання ритуальних автопослуг;
  - надання автобуса на час проведення процедури поховання;
  - доставка предметів ритуальної належності;
  - доставка труни з тілом померлого (з моргу до будинку);
  - доставка людей на поминальний обід.
2. Перелік послуг, які буде надавати Отримувач **на безоплатній основі** для кінцевих споживачів:
  - надання автобуса на час проведення процедури поховання, згідно з Договором «Про закупівлю послуг з поховання невідомих» із Департаментом житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради за кошти місцевого бюджету.

(41)У Листі 4 Надавачем надано перелік позицій, на які спрямовуються кошти, отримані від надання платних послуг із використанням автобуса, закупівля якого відбуватиметься за рахунок коштів державної підтримки, а саме:

- оплата за пально-мастильні матеріали;
- виплата заробітної плати водіям;
- єдині соціальні внески;
- поточні та капітальні ремонти автобусів;
- енергоносії (електроенергія, опалення приміщень, де знаходяться автобуси);
- засоби з охорони праці водіїв.

(42)КП БМР «Спецкомбінат» є балансоутримувачем побутово-виробничих приміщень загальною площею 6 034,8 м² за адресами: м. Біла Церква, вул. Київська, 9 та вул. Росьова, 7. Кошти від оренди приміщень акумулюються на рахунок КП БМР «Спецкомбінат» відповідно до рішення Білоцерківської міської ради № 4798-87-VII від 26 грудня 2019 року.

(43)Від оренди 79,7 м² нежитлових приміщень по вул. Росьова, 7 за 2018 – 2020 роки Підприємство отримало від управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради 9 525,25 грн.

(44)Безповоротна фінансова допомога від використання орендної плати об'єктів міської комунальної власності балансоутримувачу КП БМР «Спецкомбінат» надається згідно з рішеннями Білоцерківської міської ради на безповоротній основі. 100 % надходжень у вигляді безповоротної фінансової допомоги КП БМР «Спецкомбінат» надається для

відновлення й утримання нежитлових приміщень та поповнення власних обігових коштів. Разом із тим, у зв'язку з обов'язковою сплатою Підприємством щомісячно до 17 числа поточного місяця авансових платежів за плановий ліміт споживання електроенергії в наступному місяці, згідно з рахунками за електроенергію товариства з обмеженою відповідальністю «КИЇВСЬКА ОБЛАСНА ЕК», за відсутності обігових коштів від своєї діяльності, Підприємство використовує кошти від оренди, отримані від управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради.

- (45) Комітетом було надіслано запит до Головного управління статистики в Київській області щодо наявності інших суб'єктів господарювання, що фактично здійснюють господарську діяльність у місті Біла Церква за кодом КВЕД 96.03.
- (46) У Листі 2 Головне управління статистики в Київській області надало інформацію, що за КВЕД 96.03, крім КП «Спецкомбінат», фактичну діяльність у місті Біла Церква провадить приватне підприємство «Ритуальне агентство «Реквієм», що є аналогічним із КВЕД КП «Спецкомбінат».
- (47) На вимогу Комітету Надавач провів відповідну комунікацію із суб'єктом господарювання з основним КВЕД «96.03 організування поховань і надання суміжних послуг», що є аналогічним із КВЕД КП «Спецкомбінат». Проведена комунікація підтвердила, що інший суб'єкт господарювання з аналогічним видом діяльності не має транспортних засобів, а тому не має наміру та можливості надавати ритуальні авто послуги, на які спрямовується державна підтримка (Лист 3).
- (48) У Листі 1 Надавач зазначає, що облік доходів, витрат та видатків за видами діяльності та за джерелами фінансування Отримувача державної підтримки здійснюється окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків. Облік часу працівників на виконання робіт на платній та безкоштовній основі для мешканців міста Отримувач здійснює згідно з Табелем обліку робочого часу. Чіткий розподіл доходів і витрат на надання платних та безоплатних послуг Комітет враховує для підтвердження відсутності перехресного субсидювання та виключення можливості фінансування платної діяльності за рахунок коштів державної підтримки. Разом із тим Надавач у Листі 1 прямо зазначає, що автобус, закупівля якого передбачена за рахунок коштів державної підтримки, буде використовуватися для платної діяльності. Отже, цей розподіл не впливає на висновки Комітету щодо належності та допустимості державної допомоги.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Ознаки державної допомоги

- (49) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (50) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- а) підтримка надається суб'єкту господарювання;
  - б) державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;

- в) підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- г) підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(51) Згідно з частиною першою статті 3 Закону дія цього Закону поширюється на будь-яку підтримку суб'єктів господарювання надавачами державної допомоги за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів для виробництва товарів або провадження окремих видів господарської діяльності.

(52) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

4.2. Сфера благоустрою

(53) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить: організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.

(54) Згідно зі статтею 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад та їх виконавчих органів, зокрема, належить:

- затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів;
- забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів з благоустрою населених пунктів.

(55) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

(56) Згідно зі статтею 36 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» охорона та утримання об'єктів благоустрою комунальної форми власності, переданих органами місцевого самоврядування на баланс підприємствам, установам, організаціям, фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів.

(57) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:

- органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
- підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
- орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.

(58) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, віднесені кладовища.

4.3. Законодавство у сфері поховання та похоронної справи

- (59)Статтею 28 Закону України «Про поховання та похоронну справу» землі, на яких розташовані місця поховання, є об'єктами права комунальної власності і не підлягають приватизації або передачі в оренду. На території місця поховання не можуть бути розташовані об'єкти іншої, крім комунальної, форми власності.
- (60)Згідно зі статтею 30 Закону України «Про поховання та похоронну справу» утримання кладовищ, військових кладовищ, військових братських та одиночних могил, земельних ділянок для почесних поховань, а також могил померлих одиноких громадян, померлих осіб без певного місця проживання, померлих, від поховання яких відмовилися рідні, місць поховань знайдених, невідомих трупів забезпечується виконавчим органом міської ради за рахунок коштів місцевого бюджету.
- (61)Згідно з частиною третьою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, в межах своєї компетенції затверджує типові положення про ритуальну службу.
- (62)Згідно з частиною шостою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» для організації (утворення), будівництва, утримання в належному стані та охорони місць поховання міські ради можуть створювати спеціалізовані комунальні підприємства. Надання ритуальних послуг регулюється статтею 10 Закону України «Про поховання та похоронну справу».
- (63)Відповідно до статті 9 Закону України «Про поховання та похоронну справу» ритуальні служби - спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.
- (64)Ритуальні служби можуть також надавати ритуальні послуги, не передбачені необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та реалізації предметів ритуальної належності, виготовляти предмети ритуальної належності. Тарифи щодо оплати таких послуг та предметів ритуальної належності встановлюються в межах, визначених законодавством, виконавчим органом сільської, селищної, міської ради.
- (65)Згідно з частиною шостою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції створюють ритуальні служби.
- (66)Згідно з пунктом 4 Типового положення про ритуальну службу в Україні, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, основними завданнями ритуальної служби в Україні є: здійснення організації поховання померлих і надання передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та ритуальних послуг, не передбачених цим переліком, а також реалізація предметів ритуальної належності.
- (67)Відповідно до статті 16 Закону України «Про поховання та похоронну справу» поховання померлих одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, громадян,

від поховання яких відмовилися рідні, знайдених невпізнаних трупів здійснюється за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

5. ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ЗАХОДУ ПІДТРИМКИ ДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

5.1. Наявність державної допомоги в частині придбання спецтехніки (трактора з відвалом для прибирання снігу)

5.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(68) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

(69) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

(70) Відповідно до вимог статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою комунальної власності.

(71) КП БМР «Спецкомбінат» є ритуальною службою міста, яка здійснює господарську діяльність із метою найбільш повного задоволення потреб населення в ритуальних послугах та насичення ринку товарами й послугами високої якості, а також одержання прибутку.

(72) Відповідно до пункту 1.1 Статуту КП БМР «Спецкомбінат» є самостійним суб'єктом господарювання, створене для задоволення потреб територіальної громади міста Біла Церква, Київської області.

(73) КП БМР «Спецкомбінат» за своєю організаційно-правовою формою є комунальним унітарним підприємством, заснованим на комунальній власності територіальної громади міста Біла Церква й підпорядкованим, підконтрольним та підзвітним Білоцерківській міській раді Київської області.

(74) Відповідно до пункту 4.3 Статуту майно КП БМР «Спецкомбінат» перебуває в комунальній власності територіальної громади міста Біла Церква й закріплюється за підприємством на праві господарського управління. Органом управління майна підприємства є Засновник – Білоцерківська міська рада Київської області.

(75) Отже, за наведених умов КП БМР «Спецкомбінат» є **суб'єктом господарювання** у розумінні Закону.

5.1.2. Надання підтримки за рахунок місцевих ресурсів

- (76)Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси - рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (77)Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, джерелом фінансування Отримувача є місцевий бюджет міста Біла Церква.
- (78)Отже, фінансова підтримка КП БМР «Спецкомбінат» у формі поточних та капітальних трансфертів для забезпечення діяльності Підприємства надається за рахунок **місцевих ресурсів** у розумінні Закону.

5.1.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (79)Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що випливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі - ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (80)Згідно з пунктом 66 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС (далі – Повідомлення Комісії) перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги (пункт 69 зазначеного Повідомлення).
- (81)Відповідно до пункту 97 Повідомлення Комісії у разі, якщо операція проводилась із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (82)При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, та недискримінаційною.
- (83)За інформацією Надавача, зазначеною в Листі 1, конкурсний відбір не проводився, оскільки Підприємство є ритуальною службою міста й балансоутримувачем семи кладовищ.
- (84)Оскільки КП БМР «Спецкомбінат» не було обрано на умовах конкурентної процедури, не можна стверджувати, що надана Отримувачу економічна вигода у вигляді покриття

витрат на здійснення своєї поточної діяльності була б доступною для нього за звичайних ринкових умов без втручання держави.

- (85) Крім того, Надавачем не надано достатніх доказів того, що державна підтримка на покриття витрат КП БМР «Спецкомбінат» зі здійснення своєї поточної діяльності визначена на мінімально можливому рівні, тобто що за звичайних ринкових умов, зокрема, під час вибору отримувача за конкурентною процедурою, витрати місцевого бюджету не були б меншими за ті, які мають бути використані для забезпечення діяльності Отримувача.
- (86) Отже, надання державної підтримки КП БМР «Спецкомбінат» для закупівлі спецтехніки (трактора з відвалом для снігу) **не виключає створення переваг для окремих послуг на ринку ритуальних послуг.**

5.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (87) Відповідно до статті 1 Закону однією з ознак державної допомоги є спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції допомогою, яка надається суб'єктові господарювання.
- (88) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (89) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (90) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (91) Відповідно до вимог статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою комунальної власності.
- (92) Надавач скористався своїм правом та створив КП «Спецкомбінат» відповідно до статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів». Усі об'єкти благоустрою (кладовища), утримання яких передбачено Програмою, знаходяться на балансі Підприємства.
- (93) За інформацією Надавача, послуги із залученням трактора для очищення кладовищ від снігу будуть надаватися всім мешканцям міста безкоштовно. При наданні платних послуг трактор використовуватися не буде.

(94)Отже, фінансування КП БМР «Спецкомбінат», що спрямовується на придбання Підприємством спецтехніки (трактора з відвалом для прибирання снігу) для здійснення заходів з очищення кладовищ від снігу, які є **безкоштовними для населення, не реалізуються на ринку**, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та **не беруть участі в господарському обороті, не загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції**.

5.1.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

(95)Враховуючи викладене, повідомлена підтримка (фінансування), яку надають Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради й Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради комунальному підприємству Білоцерківської міської ради «Спецкомбінат ритуальні послуги», відповідно до рішення Білоцерківської міської ради № 774-32-VII від 25.02.2017 «Про затвердження Програми фінансової підтримки комунальних підприємств та здійснення внесків до статутних фондів (поповнення Статутного фонду) комунальних підприємств Білоцерківської міської ради на 2017 рік та прогноз на 2018 - 2021 рр.» та рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради № 853 від 10.12.2019 «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста», у формі капітальних та поточних трансфертів із метою *придбання спецтехніки (трактора з відвалом для прибирання снігу)*, обсягом 1 000 000 гривень на період з 01.01.2020 по 31.12.2021, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

(96)Разом із тим слід зазначити, що:

- державна підтримка КП «Спецкомбінат» повинна спрямовуватися виключно на діяльність з очистки території кладовищ, із залученням спецтехніки (трактора з відвалом для прибирання снігу), передбачену рішенням Білоцерківської міської ради № 774-32-VII від 25.05.2017 «Про затвердження Програми фінансової підтримки комунальних підприємств та здійснення внесків до статутних фондів (поповнення Статутного фонду) комунальних підприємств Білоцерківської міської ради на 2017 рік та прогноз на 2018 - 2021 рр.» та рішенням виконавчого комітету Білоцерківської міської ради № 853 від 10.12.2019 «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста», яка є безкоштовною для населення міста, та в жодному разі не повинна покривати витрати на інші види діяльності, у тому числі на платній основі для населення;
- КП «Спецкомбінат» повинно провести конкурсні торги через систему «ProZorro» відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» з метою закупівлі трактора з відвалом для прибирання снігу, на який виділяється державна підтримка;
- протягом всього строку надання державної підтримки Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради та Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради мають здійснювати контроль за веденням окремого бухгалтерського обліку Отримувачем за кожним видом діяльності таким чином, щоб забезпечити належний розподіл доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка, і на надання інших послуг;

- використання спецтехніки (трактора з відвалом для прибирання снігу) на здійснення платної діяльності може містити ознаки державної допомоги.

5.2. Наявність державної допомоги в частині придбання пасажирського автобуса та проведення ремонтних робіт адміністративної будівлі

5.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(97)КП БМР «Спецкомбінат», якому надається підтримка у формі капітальних та поточних трансфертів для придбання пасажирського автобуса та здійснення ремонтних робіт адміністративної будівлі, є **суб'єктом господарювання** у розумінні Закону.

5.2.2. Надання підтримки за рахунок місцевих ресурсів

(98)Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, джерелом фінансування Отримувача є місцевий бюджет міста Біла Церква.

(99)Отже, фінансова підтримка КП БМР «Спецкомбінат» у формі поточних та капітальних трансфертів для забезпечення діяльності Підприємства надається за рахунок **місцевих ресурсів** у розумінні Закону.

5.2.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(100)Відповідно до статті 264 Угоди сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 ДФЄС, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

(101)Згідно з пунктом 66 Повідомлення перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги (пункт 69 зазначеного Повідомлення).

(102)Відповідно до пункту 97 Повідомлення Комісії у разі, якщо операція проводилась із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

(103)При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, та недискримінаційною.

(104)За інформацією Надавача, зазначеною в Листі 1, конкурсний відбір не проводився, оскільки Підприємство є ритуальною службою міста й є балансоутримувачем семи кладовищ.

(105)Оскільки КП БМР «Спецкомбінат» не було обрано на умовах конкурентної процедури, не можна стверджувати, що надана Отримувачу економічна вигода у вигляді покриття

витрат на здійснення своєї поточної діяльності була б доступною для нього за звичайних ринкових умов без втручання держави.

(106)Отже, надання державної підтримки КП БМР «Спецкомбінат» для придбання пасажирського автобуса та здійснення ремонтних робіт адміністративної будівлі **створює переваги для окремих послуг на ринку ритуальних послуг.**

5.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

(107)Відповідно до статті 1 Закону однією з ознак державної допомоги є спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції допомогою, яка надається суб'єктові господарювання.

(108)Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.

(109)Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

(110)Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.

(111)Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії ЄС щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, на практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні статті 107(1) Договору існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція. При цьому до уваги береться, чи інші суб'єкти господарювання мають намір та можливість надавати послуги на такому ринку.

(112)У Листі 1 Надавач зазначив, що пасажирський автобус, закупівля якого відбудеться із залученням коштів державної підтримки, буде використовуватися під час надання платних ритуальних послуг.

(113)У Листі 3 Надавач зазначив, що КП БМР «Спецкомбінат» із залученням автобуса, закупівля якого планується за рахунок місцевих ресурсів, буде здійснювати такі послуги:

- **на платній основі** для кінцевих споживачів: надання ритуальних автопослуг; надання автобуса на час проведення процедури поховання; доставка предметів ритуальної належності; доставка труни з тілом померлого (з моргу до будинку); доставка людей на поминальний обід;

- **на безоплатній основі** для кінцевих споживачів: надання автобуса на час проведення процедури поховання, згідно з Договором «Про закупівлю послуг з поховання невідомих» з Департаментом житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради за кошти місцевого бюджету.

(114) У Листі 4 Надавач надав перелік пропозицій, на які спрямовуються кошти, отримані від надання платних послуг із використанням автобуса, закупівля якого відбуватиметься за рахунок коштів державної підтримки, а саме: на оплату пально-мастильних матеріалів; виплату заробітної плати водіям; єдині соціальні внески; здійснення поточних та капітальних ремонтів автобусів; сплату за енергоносії (електроенергію, опалення приміщень, де знаходяться автобуси); оплату засобів із охорони праці водіїв.

(115) Надання ритуальних автопослуг населенню не входить до Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, затвердженого наказом державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 р. № 193 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 8 вересня 2004 р. за № 1111/9710). Відповідно до частини другої статті 10 Закону України «Про поховання та похоронну справу» надання ритуальних послуг, не передбачених зазначеним переліком, а також виготовлення предметів ритуальної належності здійснюється за цінами, встановленими за згодою сторін.

(116) За рахунок коштів державної підтримки буде проведено капітальний ремонт адміністративного корпусу будинку за адресою: вул. Росьова, 7, в якому знаходиться КП «Спецкомбінат». Деякі приміщення адміністративної будівлі здаються в оренду іншим суб'єктам господарювання. Кошти від оренди приміщень акумулюються на рахунку КП БМР «Спецкомбінат» відповідно до рішення Білоцерківської міської ради № 4798-87-VII від 26 грудня 2019 року.

(117) У Листі 4 Надавач зазначає, що 100 % надходжень від оренди приміщень, які знаходяться на балансі Підприємства, у вигляді безповоротної фінансової допомоги КП БМР «Спецкомбінат» надається для відновлення й утримання нежитлових приміщень та поповнення власних обігових коштів. Разом із тим за відсутності обігових коштів від своєї діяльності Підприємство використовує кошти від оренди для сплати авансових платежів за плановий ліміт споживання електроенергії в наступному місяці.

(118) Послуги, які надає Отримувач на платній основі, у відсотковому співвідношенні із загальним обсягом діяльності Отримувача становлять 88 %.

(119) Отже, підтримка (фінансування) КП БМР «Спецкомбінат», що спрямовується на придбання Підприємством автобуса для здійснення платної діяльності та надання платних послуг для кінцевих споживачів та на проведення ремонтних робіт адміністративної будівлі, не виключає отримання КП БМР «Спецкомбінат» економічної вигоди та наявності фінансових переваг. Така підтримка **спотворюватиме економічну конкуренцію**.

5.2.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

(120) Враховуючи викладене, повідомлена підтримка (фінансування), яку надають Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради та Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради комунальному підприємству Білоцерківської міської ради «Спецкомбінат ритуальні послуги» відповідно до рішення Білоцерківської міської ради № 774-32-VII від 25.02.2017

«Про затвердження Програми фінансової підтримки комунальних підприємств та здійснення внесків до статутних фондів (поповнення Статутного фонду) комунальних підприємств Білоцерківської міської ради на 2017 рік та прогноз на 2018 - 2021 рр.» та рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради № 853 від 10.12.2019 «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста», у формі капітальних та поточних трансфертів у частині придбання автобуса та проведення ремонтних робіт адміністративної будівлі (за адресою: м. Біла Церква, вул. Росьова, 7), обсягом 4 400 000 гривень на період з 01.01.2020 по 31.12.2021, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.2.6. Оцінка допустимості державної допомоги

- (121) Відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» державна допомога є недопустимою для конкуренції, якщо інше не встановлено законом.
- (122) Відповідно до частини першої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» державна допомога може бути визнаною допустимою, якщо вона надається, зокрема для такої цілі, як розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру.
- (123) Частиною другою статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» встановлено, що Кабінет Міністрів України визначає критерії оцінки допустимості окремих категорій державної допомоги, що надається для цілей, передбачених частиною першою цієї статті, зокрема, таких категорій: допомога для забезпечення розвитку регіонів; підтримка середнього та малого підприємництва; допомога на професійну підготовку працівників; допомога на працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць; допомога на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання; допомога на захист навколишнього природного середовища; допомога на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність; допомога на підтримку окремих галузей економіки; допомога на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19.
- (124) Надавач зазначає, що на сьогодні, в умовах поширення в нашій країні епідемії коронавірусної хвороби COVID-19, Підприємство несе не передбачені додаткові витрати на засоби захисту працівників підприємства від COVID-19, на дезінфекцію автобусів та приміщень, де приймаються замовлення на поховання. Автобуси, які обслуговують обряд поховання, працюють в інтенсивному напруженому режимі, а тому Підприємству необхідно закупити автобус, який буде використовуватись для надання населенню своєчасно, у повному обсязі якісних і безпечних ритуальних послуг.
- (125) Разом із тим, відповідно до інформації, зазначеної в Повідомленні, основною метою фінансування КП БМР «Спецкомбінат» є виділення коштів для відновлення та утримання майна, закріпленого за Підприємством на праві господарського відання, та поповнення власних обігових коштів. Автобус, закупівля якого передбачена за рахунок коштів державної допомоги, Підприємство буде використовувати для здійснення платної діяльності, після завершення терміну надання державної допомоги автобус залишиться на балансі Підприємства, що беззаперечно створює переваги для КП БМР «Спецкомбінат» для здійснення окремих послуг на ринку ритуальних послуг та загрожуватиме спотворенням конкуренції.

- (126) Підставою для надання державної допомоги є Програма та рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста». Програма була затверджена рішенням Білоцерківської міської ради № 774-32-VII від 25.02.2017 «Про затвердження Програми фінансової підтримки комунальних підприємств та здійснення внесків до статутних фондів (поповнення Статутного фонду) комунальних підприємств Білоцерківської міської ради на 2017 рік та прогноз на 2018 - 2021 рр.». Рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста» № 853 було прийнято 10.12.2019. Тобто, Програма та рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста», що є підставами для надання державної допомоги, були затверджені та прийняті до того, як в Україні розпочалося масове поширення епідемії коронавірусу COVID-19, а отже, не можна стверджувати, що підтримка Підприємства спрямована на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19.
- (127) Надавачами було зазначено, що ціллю надання державної допомоги є розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру. Але Надавачами не було надано ґрунтовної інформації щодо того, яким чином придбання автобуса та проведення ремонтних робіт за рахунок коштів державної допомоги співвідноситься із ціллю державної допомоги – розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру, беручи до уваги те, що автобус буде використовуватися при наданні платних послуг, а в адміністративній будівлі Отримувач здійснює свою поточну, у тому числі й платну діяльність, що у співвідношенні із загальним обсягом діяльності Отримувача становить 88 %.
- (128) Отже, підтримка КП БМР «Спецкомбінат» не відповідає зазначеній у Повідомленні цілі – розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру. Під час аналізу наявної в Комітеті інформації, встановлено, що зазначена підтримка КП БМР «Спецкомбінат» не підпадає під жодні критерії, визначені частиною другою статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», а отже, не може бути визначена як допустима державна допомога на основі статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та відповідно до статті 2 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» є недопустимою.
- (129) Отже, підтримка, яку надають Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради та Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради комунальному підприємству Білоцерківської міської ради «Спецкомбінат ритуальні послуги», відповідно до рішення Білоцерківської міської ради № 774-32-VII від 25.02.2017 «Про затвердження Програми фінансової підтримки комунальних підприємств та здійснення внесків до статутних фондів (поповнення Статутного фонду) комунальних підприємств Білоцерківської міської ради на 2017 рік та прогноз на 2018 - 2021 рр.» та рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради № 853 від 10.12.2019 «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста», у формі капітальних та поточних трансфертів у частині придбання автобуса та проведення ремонтних робіт адміністративної будівлі (за адресою: м. Біла Церква, вул. Росьова, 7) обсягом 4 400 000 гривень на період з 01.01.2020 по 31.12.2021, є державною

допомогою, недопустимою для конкуренції відповідно до частини першої статті 2 Закону.

(130) На 20.11.2020, відповідно до наданої інформації, Надавачем не було проведено закупівлю трактора та автобуса, а також не були проведені ремонтні роботи в адміністративній будівлі (за адресою: м. Біла Церква, вул. Росьова, 7).

6. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

(131) КП БМР «Спецкомбінат» за своєю організаційно-правовою формою є комунальним унітарним підприємством, заснованим на комунальній власності територіальної громади міста Біла Церква й підпорядкованим, підконтрольним та підзвітним Білоцерківській міській раді Київської області.

(132) Фінансова підтримка КП БМР «Спецкомбінат» у формі поточних та капітальних трансфертів для відновлення та утримання комунального майна, закріпленого за Підприємством на праві господарського управління, надається з місцевого бюджету міста Біла Церква, отже, за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону.

(133) КП БМР «Спецкомбінат» не було обрано на умовах конкурентної процедури, тож не можна стверджувати, що надана Отримувачу економічна вигода у вигляді покриття витрат на здійснення своєї поточної діяльності була б доступною для нього за звичайних ринкових умов без втручання держави. Отже, надання державної підтримки КП БМР «Спецкомбінат» для відновлення та утримання комунального майна, закріпленого за Підприємством на праві господарського управління, створює переваги для окремих послуг на ринку ритуальних послуг.

(134) Фінансування КП БМР «Спецкомбінат», що спрямовується на придбання Підприємством спецтехніки (трактора з відвалом для прибирання снігу) для здійснення заходів з очищення кладовищ від снігу, які є безкоштовними для населення, не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі в господарському обороті, не загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції.

(135) Фінансування КП БМР «Спецкомбінат», що спрямовується на придбання Підприємством автобуса для здійснення платної діяльності та надання платних послуг для кінцевих споживачів та на проведення ремонтних робіт адміністративної будівлі, не виключає отримання КП БМР «Спецкомбінат» економічної вигоди та наявності фінансових переваг. Така підтримка спотворюватиме економічну конкуренцію.

(136) У Листі 1 Надавач зазначає, що облік доходів, витрат та видатків за видами діяльності та за джерелами фінансування Отримувача державної підтримки здійснюється окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків. Облік часу працівників на виконання робіт, які здійснюються на платній та безкоштовній основі для мешканців міста, Отримувач здійснює згідно з Табелем обліку робочого часу. Чіткий розподіл доходів і витрат на надання платних та безоплатних послуг Комітет враховує для підтвердження відсутності перехресного субсидіювання та виключення можливості фінансування платної діяльності за рахунок коштів державної підтримки. Разом із тим Надавач у Листі 1 прямо зазначає, що автобус, закупівлю якого передбачено за рахунок коштів державної підтримки, буде використовуватися для платної діяльності. Отже, цей розподіл не впливає на висновки Комітету щодо допустимості державної допомоги.

- (137) На підставі наданої інформації державна підтримка КП БМР «Спецкомбінат» надається відповідно до рішення Білоцерківської міської ради № 774-32-VII від 25.05.2017 «Про затвердження Програми фінансової підтримки комунальних підприємств та здійснення внесків до статутних фондів (поповнення Статутного фонду) комунальних підприємств Білоцерківської міської ради на 2017 рік та прогноз на 2018 - 2021 рр.», яке було прийняте до набрання чинності Законом у повному обсязі.
- (138) Проте рішенням Білоцерківської міської ради № 774-32-VII від 25.05.2017 «Про затвердження Програми фінансової підтримки комунальних підприємств та здійснення внесків до статутних фондів (поповнення Статутного фонду) комунальних підприємств Білоцерківської міської ради на 2017 рік та прогноз на 2018 - 2021 рр.» не зазначено жодних конкретних заходів, на які спрямовуватимуться місцеві кошти.
- (139) Разом із тим рішенням виконавчого комітету Білоцерківської міської ради № 853 від 10.12.2019 «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста» було чітко встановлено заходи, на які спрямовуються кошти державної допомоги (*a саме: придбання автобуса та проведення ремонтних робіт адміністративної будівлі (за адресою: м. Біла Церква, вул. Росьова, 7)*), а також Отримувача, обсяг та тривалість надання такої допомоги.
- (140) Отже, Комітет вважає, що правовою підставою для надання державної допомоги КП БМР «Спецкомбінат» є саме рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради № 853 від 10.12.2019 «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста».
- (141) З огляду на зазначене, повідомлена підтримка КП БМР «Спецкомбінат» є новою індивідуальною державною допомогою.
- (142) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки використовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».
- (143) Листом від 04.12.2020 № 500-29/05-16650 Комітетом було надіслано на адресу Департаменту житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради та Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради подання з попередніми висновками у справі № 500-26.15/52-20-ДД.
- (144) На 15.12.2020 Департаментом житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради й Управлінням комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради жодних зауважень та заперечень у зв'язку з розглядом справи не надано.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2017 № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789), на підставі інформації, наданої Департаментом житлово-комунального

господарства Білоцерківської міської ради та Управлінням комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка (фінансування), яку надають Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради й Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради комунальному підприємству Білоцерківської міської ради «Спецкомбінат ритуальні послуги», відповідно до рішення Білоцерківської міської ради № 774-32-VII від 25.02.2017 «Про затвердження Програми фінансової підтримки комунальних підприємств та здійснення внесків до статутних фондів (поповнення Статутного фонду) комунальних підприємств Білоцерківської міської ради на 2017 рік та прогноз на 2018 - 2021 рр.» та рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради № 853 від 10.12.2019 «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста», у формі капітальних та поточних трансфертів *із метою придбання спецтехніки (трактора з відвалом для прибирання снігу)*, обсягом 1 000 000 (один мільйон) гривень на період з 01.01.2020 по 31.12.2021, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». **Пункт 96 цього рішення є обов'язковим для виконання.**

2. Визнати, що підтримка (фінансування), яку надають Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради й Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради комунальному підприємству Білоцерківської міської ради «Спецкомбінат ритуальні послуги», відповідно до рішення Білоцерківської міської ради № 774-32-VII від 25.02.2017 «Про затвердження Програми фінансової підтримки комунальних підприємств та здійснення внесків до статутних фондів (поповнення Статутного фонду) комунальних підприємств Білоцерківської міської ради на 2017 рік та прогноз на 2018 - 2021 рр.» та рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради № 853 від 10.12.2019 «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста», у формі капітальних та поточних трансфертів *у частині придбання автобуса та проведення ремонтних робіт адміністративної будівлі (за адресою: м. Біла Церква, вул. Росьова, 7)* обсягом 4 400 000 (чотири мільйони чотириста тисяч) гривень на період з 01.01.2020 по 31.12.2021, **є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що підтримка, яку надають Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради й Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради комунальному підприємству Білоцерківської міської ради «Спецкомбінат ритуальні послуги», відповідно до рішення Білоцерківської міської ради № 774-32-VII від 25.02.2017 «Про затвердження Програми фінансової підтримки комунальних підприємств та здійснення внесків до статутних фондів (поповнення Статутного фонду) комунальних підприємств Білоцерківської міської ради на 2017 рік та прогноз на 2018 - 2021 рр.» та рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради № 853 від 10.12.2019 «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста», у формі капітальних та поточних трансфертів *у частині придбання автобуса та проведення ремонтних робіт адміністративної будівлі (за адресою: м. Біла Церква, вул. Росьова, 7)* обсягом 4 400 000 (чотири мільйони чотириста тисяч) гривень на період з 01.01.2020 по 31.12.2021, **є державною допомогою, недопустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. Припинити **надання незаконної державної допомоги**, що надається комунальному підприємству Білоцерківської міської ради «Спецкомбінат ритуальні послуги», яку надають Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради й Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради відповідно до рішення Білоцерківської міської ради № 774-32-VII від 25.02.2017 «Про затвердження Програми фінансової підтримки комунальних підприємств та здійснення внесків до статутних фондів (поповнення Статутного фонду) комунальних підприємств Білоцерківської міської ради на 2017 рік та прогноз на 2018 - 2021 рр.» та рішення виконавчого комітету Білоцерківської міської ради № 853 від 10.12.2019 «Про затвердження висновку комісії по здійсненню контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємств комунальної власності міста».

5. Повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції.

5.1. Департаменту житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради та Управлінню комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради:

- у двомісячний строк з дати офіційного оприлюднення рішення у справі № 500-26.15/52-20-ДД забезпечити виконання заходів щодо повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції рішенням у справі, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення;
- негайно після офіційного оприлюднення рішення розпочати його виконання;
- ужити в межах повноважень, визначених законом, вичерпних та ефективних заходів для забезпечення повернення незаконної державної допомоги комунальному підприємству «Спецкомбінат ритуальні послуги»;
- не пізніше останнього дня двомісячного строку з дати офіційного оприлюднення рішення у справі повідомити Антимонопольний комітет України про вжиті Департаментом житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради та Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради заходи з повернення незаконної державної допомоги та надати відповідне документальне підтвердження;
- забезпечити повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством «Спецкомбінат ритуальні послуги» не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення рішення у справі;
- у разі наявності підстав, що унеможливають (перешкоджають) виконання (виконання) рішення, надати письмові пояснення щодо наявності перешкод для виконання цього рішення не пізніше двох днів із моменту виявлення таких обставин; надання таких пояснень не звільняє від обов'язку виконати це рішення в повному обсязі.

5.2. Комунальному підприємству «Спецкомбінат ритуальні послуги» не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення рішення у справі № 500-26.15/52-20-ДД:

- повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення, шляхом перерахування в дохід загального фонду бюджету міста Біла Церква;
- вчинити дії, передбачені заходами Департаменту житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради та Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради для забезпечення повернення незаконної державної допомоги;
- інформувати Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради, Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради та Антимонопольний комітет України про виконання рішення;
- надати Департаменту житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради, Управлінню комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради та Антимонопольному комітету України докази виконання рішення з поданням засвідчених в установленому порядку копій документів, які підтверджують його виконання.

6. Зобов'язати Департамент житлово-комунального господарства Білоцерківської міської ради й Управління комунальної власності та концесії Білоцерківської міської ради проінформувати Антимонопольний комітет України про припинення надання незаконної державної допомоги протягом двох місяців і про повернення незаконної державної допомоги протягом шести місяців з дати офіційного оприлюднення рішення та надати належні докази виконання рішення.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА